

Parikkalan ja Inarin tilapäisten rajanylityspaikkojen sulkeminen

Venäjän ulkoministeriö on toimittanut Suomelle syyskuussa 2023 nootilla pöytäkirjan, joka koskee Parikkala – Syväoro ja Inari – Inari tilapäisten rajanylityspaikkojen sulkemista ja poistamista Suomen ja Venäjän välisten rajanylityspaikkojen luettelosta. Mikäli edellä mainitut tilapäiset rajanylityspaikat suljetaan, Suomen ja Venäjän väliselle rajalle ei jää yhtään ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua tilapäistä rajanylityspaikkaa.

Euroopan unioni on kiinnittänyt aiemmin huomiota Suomen tilapäisiin rajanylityspaikkoihin. EU-oikeuden näkökulmasta tilapäiset rajanylityspaikat ovat syrjiviä, sillä Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ylityspaikoista tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välisen sopimuksen (SopS 66/1994, jäljempänä rajanylityspaikkasopimus) 5 artiklan mukaan rajanylitys on sallittua niiden kautta vain Suomen ja Venäjän kansalaisille ja ajoneuvoille.

Tilapäisten rajanylityspaikkojen avaaminen ja sulkeminen tapahtuu rajanylityspaikkasopimuksen 5 artiklan mukaan Suomen tasavallan Rajavartiolaitoksen päällikön ja Venäjän federaation rajajoukkojen komentajan välisellä pöytäkirjalla sen jälkeen, kun asiasta on kummassakin maassa sovittu asianomaisten viranomaisten kanssa.

Rajavartiolaitos pyytää jakelun viranomaisia lausumaan mahdollisen kantansa Parikkalan ja Inarin tilapäisten rajanylityspaikkojen pysyvästä sulkemisesta. Lisäksi Rajavartiolaitos pitää tärkeänä, että myös muut jakelussa olevat tahot voivat ilmaista kantansa asiassa.

Jakelussa mainittuja viranomaisia ja muita tahoja pyydetään lähettämään mahdollinen kantansa asiassa Rajavartiolaitokselle 29.2.2024 mennessä **sähköpostitse tai kirjeellä Rajavartiolaitoksen kirjaamoon:**

Rajavartiolaitoksen esikunta
PL 3, 00131 HELSINKI
sähköposti: rajavartiolaitos@raja.fi

Lisätietoja antaa komentajakapteeni Seppo Häkkinen (puh. 0295 421196; sähköposti seppo.hakkinen@raja.fi).

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hassinen

Raja- ja meriosaston osastopäällikkö
Kenraalimajuri

Matti Sarasmaa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 06.02.2024 klo 10:54.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

LIITTEET

Taustatietoa Parikkalan ja Inarin rajanylityspaikoista

JAKELU

Ulkoministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Tulli
Poliisi
Kaakkois-Suomen poliisilaitos
Itä-Suomen poliisilaitos
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Ruokavirasto
Säteilyturvakeskus STUK
Väylävirasto
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Savon maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Lieksan kaupunki
Parikkalan kunta
Rautjärven kunta
Savonlinnan kaupunki
Etelä-Karjalan pelastuslaitos
Pohjois-Karjalan pelastuslaitos

Metsäteollisuus ry
ATK Rasala Oy
Binderholz Nordic Oy
B.D. Wood Oy
Evroles Oy
GFN Lieksa Oy
Harvestia, Lieksan toimisto
Hartman Rauta Oy
Idän Liikenteenvälitys IL Oy
Idän Metsäkone Oy
ILT International Lumber Trading Ltd Oy
Koskisen Oy
Lujapuu Oy
Metsä Group
Metsän Voima Oy
Moscow Trade House Oy
Puulinja Suomi Oy
Puumerkki Oy
Sterigma Oy
Stora Enso Oyj
Timberica Oy
UMT Tuonti Oy
UPM-Kymmene Oyj
Kuusisto Group / Veljet Kuusisto Oy

TIEDOKSI

Ulkoministeriö / Itäosasto
Kaakkois-Suomen rajavartiosto
Pohjois-Karjalan rajavartiosto

Taustatietoa Parikkalan ja Inarin tilapäisistä rajanylityspaikoista

Suomen ja Venäjän välisellä maarajalla on tällä hetkellä kansainvälisten rajanylityspaikkojen lisäksi kolme tilapäistä rajanylityspaikkaa. Näistä kaksi, Parikkalan ja Inarin tilapäiset rajanylityspaikat, on tarkoitettu ajoneuvoliikenteelle (kolmas tilapäinen rajanylityspaikka, Imatran rautatieliikenteen rajanylityspaikka, rautatieliikenteelle).

Tilapäisistä rajanylityspaikoista Inarin tilapäinen rajanylityspaikka sijaitsee Pohjois-Karjalassa Lieksan kaupungin alueella ja Parikkalan tilapäinen rajanylityspaikka Etelä-Karjalassa Parikkalan kunnan alueella. Inarin tilapäisen rajanylityspaikan kautta kulkeva liikenne on ollut toistaiseksi pysäytettynä rajavaltuutettujen päätöksellä jo 1.11.2021 alkaen Venäjän federaation puunvientiä koskevien rajoitusten johdosta. Vastaavasti myös Parikkalan tilapäinen rajanylityspaikka on ollut suljettu liikenteeltä toistaiseksi 19.4.2022 alkaen.

Suomen ja Venäjän välisen rajanylityspaikkasopimuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan tilapäiset rajanylityspaikat on tarkoitettu Suomen ja Venäjän kansalaisille ja ajoneuvoille rajanläheisten alueiden yhteistyön, puutavaran kuljetuksen ja muun taloudellisen toiminnan toteuttamiseen. Parikkalan ja Inarin tilapäisiä rajanylityspaikkoja on pidetty avoinna lähes yksinomaan puutavaran tuontia varten.

Rajanylityspaikkasopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan tilapäisten rajanylityspaikkojen avaaminen (ottaminen käyttöön) ja sulkeminen (poistaminen käytöstä) tapahtuvat Suomen Rajavartiolaitoksen päällikön ja Venäjän federaation rajajoukkojen komentajan välisellä pöytäkirjalla sen jälkeen, kun asiasta on sovittu kumpaisenkin maan asianomaisten viranomaisten kanssa.

Rajanylityspaikkasopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan rajanylityspaikkojen liikenteelle avaamisen ajankohdasta ja työskentelyjärjestyksestä sopivat sopimuspuolten rajavaltuutetut sovittuaan asiasta maidensa asianomaisten viranomaisten kanssa. Kohdan 4 mukaan niiden kautta tapahtuva liikenne voidaan pysäyttää tai sitä voidaan rajoittaa sopimuspuolten rajavaltuutettujen sovittua asiasta. Alueellisella tasolla Suomen ja Venäjän rajavaltuutetut ovat sopineet tilapäisten rajanylityspaikkojen aukioloajoista käyttötarpeiden mukaisesti. Suomessa rajavaltuutettuina toimivat rajavartiostojen komentajat. Tilapäinen rajanylityspaikka on voinut olla kiinni yhtäjaksoisesti vuosia, kuten aiemmin ilmenee.

Venäjän federaation rajavartiopalvelu on jo aiemmin ottanut esille Parikkalan ja Inarin tilapäisten rajanylityspaikkojen poistamista tilapäisten rajanylityspaikkojen luettelosta. Rajavartiolaitos ei ole aiemmin nähnyt tätä tarpeellisena, sillä tilapäinen rajanylityspaikka on voinut olla suljettuna liikenteeltä vuosiakin ja sen aukioloja on voitu säännöstellä rajavaltuutettujen päätösin joustavasti yhteiskunnan tarpeiden mukaan. Nyt Venäjän federaation syyskuussa 2023 toimittamassa pöytäkirjassa on kyse siitä, että Parikkalan ja Inarin tilapäiset rajanylityspaikat poistettaisiin tilapäisten rajanylityspaikkojen luettelosta kokonaan, jolloin niiden mahdollinen myöhempi uudelleen avaaminen vaatisi Suomen Rajavartiolaitoksen päällikön ja Venäjän federaation rajavartiopalvelun päällikön välisen uuden pöytäkirjan. Lisäksi kokonaan suljetun rajanylityspaikan mahdollinen uudelleen avaaminen vaatisi mahdollisesti puretun infran uudelleen rakentamista ja rajanylityspaikan uudelleen varustamista.